

пентръ

МШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 31.

Luni, 29. Julie

1846.

D I C K Ѣ P C.

Зис къ прилеца деремоніи дпърдиреі преміиор де Г. Мътеанъ. Професор ши инспектор ла семинарѣа сѣ. епископіи Рѣм-никъ. 30. Іunie 184⁵/₆.

Ч. Адънаре.

Адъндъвъ ка съ асістаді ла церемоніа дпърдиреі преміиор ши, пекът се ва пѣтеа дпн о скъртъ ексамінаре, съ въ дпкредпндаді дп персоанъ де спорѣа че аѣ фѣкѣт ла дпвѣдътера кѣвѣнтѣлѣ лѣі Дѣтнезеѣ ачеці тінері че сът кіемаці съ фіе одатъ дпвѣдъторіи ши апъръторіи реліціи пърпндіиор пострі; — съ кѣзѣне, съ вотезе пе копіи ши неподіи Дѣтнеа-воастръ: сокотеск съ фіе ла локѣа съѣ а дпчепе ачеастъ ексамінаре ши церемоніе кѣ зп скърт дпкѣрс асѣпра леціи саѣ реліціи, кѣ атѣт маі вѣртос кѣ кѣт пѣтърѣа лѣптъторіиор ши хѣлиторіиор де леце, дпн непорочіре! крѣде ши дптре поі дппропордіе кѣ дпгіндеаа знеі лімѣі, ка дп каре пічі дптрѣзна пѣ с'аѣ скріс атѣтеа влестете дппотрѣва леціи ши а слѣжиторіиор еі.

„Ва вені о време, скрісе сѣ. Павел кѣтре Тіт, ва вені о време кѣнд оамепіи дпвѣдътера чеа съпѣтоасъ (а леціи Хрі-

тіане) пѣ о вор прііті, чі дѣпре пофтеле лор дпші вор алеце лорѣші дпвѣдъторі; дела адевър азѣла дпші вор дптоарче ши ла васпе (лѣтеці) се вор плева“ (Кап. 4. стіх. 3—4.) Времеа ачеаста про-рочітъ де апостола неатъріор, паре къ а сосіт. Адевърѣа дпвечі а фост дп лѣптъ кѣ мпчпзна. Дпавола, врѣжмашѣа лѣмпіи, тот д'азпа а рідікат фіі аі дптѣперекѣлѣі ка съ лѣпте реліціеа. Дпсъ чіне ар пѣтеа пѣтѣра кѣрділе пліне де імпіетате че с'аѣ дпвѣдѣт ка пісіпѣа дп зімеле поастре дптр'о лімѣъ фоарте дпвѣрдішатъ? Те-статентѣа векіѣ ши поз, пророчіи, еван-гелістіи, апостолиі сът дппрошкаці дп ачесте кѣрдіи ши лімѣъ кѣ пороіѣ; дпсѣші тѣлѣтѣиторѣа, фііѣа лѣі Дѣтнезеѣ, ачест модел ал моделѣриор де вѣртѣте ши не-віновѣдіе, п'а рѣмас врдат. Ар пѣтеа чінева съ зікъ кѣ зп леіон дптрег де де-моні а ешіт дпн тартар ка съ зрле дп-потрѣва черѣлѣі! Кѣ тоате кѣ ачесте кѣрді але дптѣперекѣлѣі вертѣеск де імпіетате ши-дпсѣрѣнаре, де гроасъ пѣдпндѣ ши реа крѣдпндѣ; дпсъ се чітеск кѣ лѣ-коміе де тѣлді дпн поі, маі кѣ сеамъ де тінерімеа че се рідікъ акѣт — де пѣдеж-деа ши віиторѣа націи ши ал патріи: дп време че кѣрділе дптрѣ каре се копрпнде

сѣдпта релігіе, пентрѣ каре стрѣшоші пострії аѣ вѣрсат атьта сѣдце, аѣ сѣверит атьтеа гоане де чеї де алтъ леце дѣприн прецітр шї аѣ жертоит атьтеа интересе лѣмедї — ка съ неѣ пѣстреже — се леа педѣ шї се диспедѣск кѣ сѣчїтѣрї де пас. Есте модѣ а ворвї дѣмпотрїва леці шї а преодїлор. Апої шїдї кѣтѣ пѣтере аре мода асѣпра оаменїлор. Аргѣментеле челе маї петѣгѣдѣте сѣлт тот дѣзна фаштеле. Спре а доведї кѣт сѣ дѣтїнс їррелїгіеа шї пѣ зртеле ачедїа їмторалїтатеа, ам пѣтеа адѣче аргѣменте де ачеастѣ патѣрѣ; ле тѣчет дѣсѣ, ка се пѣ оїм рѣѣ дѣделешї.

Кѣнд некредїношїї ар пѣстра пѣмаї пентрѣ сїне некредїнда шї роаделе еї; кѣнд еї пѣ сѣр черка а дѣпѣртѣшїї їррелїгіеа шї їмторалїтатеа шї алтора; ам тѣчеа шї ї ам лѣса дѣ осѣнда прооропѣдела Пс. 73. Дѣсѣ деврете че некредїношїї вор сѣ тѣрѣвре пачеа шї ферїчїреа че кредїношїї о аѣлѣ дѣ леце: дѣчеаа есте вїне сѣ дескоперїт прїчїнїле че порпеск не некредїношїї а вѣрфї дѣмпотрїва тот че кредїнѣл кредѣ сѣдпт шї де маре кѣвїндѣ, ка, кѣпоскѣнд їсворѣл, сѣ пѣтем аї прецї прежѣт мерїтѣ оїнд кѣ дїн їсвор тѣрѣвре апѣ лїмпедѣ пѣ ва ешї нїчї одатѣ.

Дѣтѣа прїчїнѣ сѣѣ їсвор дїн каре се варсѣ хѣле дѣмпотрїва релїгїї есте о шѣндрїе рѣѣ-калѣлатѣ. Ынї кред кѣ, факѣ вор хѣлї дѣмпотрїва леці шї вор ватѣжорї сѣптеле дѣтокѣрї шї обїчеїзрї але вїсерїчїї, довѣдеск дѣапїтеа оаменїлор репѣтагїе де фїлософї — де дѣлѣдѣгїї. Дар се пѣ не амѣцїт. Фїлософїа чеа адевѣратѣ нїчї одатѣ пѣа лѣнѣдат ре-

лїгїа. Фїлософїї чеї адевѣрацї аѣ фост тот дѣзна шї релїгїошїї. Дѣтре о тїе че ам пѣтеа адѣче де пїлдѣ чїтѣл пѣмаї не вестїтѣл Неѣтон. Ачеста де кѣте орї пропѣгїа пѣтеле лѣї Дѣмнезеѣ, де атьтеа орї дѣшї скотеа кечѣла дїн кап. Ашадар хѣлїторѣл де релїгіе пѣ фїлософ мерїтѣ а се пѣтї, чї маї вѣртос їсе потрївеск пѣвїптеле проропѣлї ачестеа, „Дїсѣѣ чѣл пѣвѣн дѣтрѣ їнїма са пѣ есте Дѣмнезеѣ“. Пс. 13.

Адоа прїчїнѣ есте стрїкѣчїзнеа їнї маїї. Леціле оменѣшїї педепесек крїма пѣмаї кѣнд се доведѣде; релїгїа дѣсѣ педепесѣде кѣ тѣнѣде вѣчїнїче шї крїма саз пѣкатѣл че пѣа ешїт ла лѣмїнѣ. Дрепт ачѣеа оаменїї ачедїа спре а депѣрта дела сїне дрептеле амерїндѣрї че ле фаче релїгїа шї спре а шїї лїнїдї кѣцетѣл, стрїгѣ дѣ потрїва релїгїї шї а догмелор еї, кѣчї еа пѣне фѣлѣ патїмїлор лор. Дѣшїї кѣнд ар пѣтеа ар десѣїнда релїгїа дѣне пѣтѣлѣт, пентрѣ ка сѣ поатѣ сѣ-вѣршїї, пѣтѣстрадї, фѣрѣделѣнї декѣте орї еї вор сокотї кѣ крїтеле лор пѣ се вор вѣдї шї прїн зрмарѣ вор рѣтѣлѣа пѣпедепесїте де леціле чївїле. Кредѣдї дар кѣ тоцї кѣцї ворвеск шї хѣлеск дѣмпотрїва леці шї а слѣжїторїлор еї сѣлт нїде оаменї рѣї, прїмѣжїошїї согїетѣдї шї де о ївїлѣ фоарте стрїкатѣ, ка карїї, фѣреасѣ Дѣмнезеѣ! сѣ пѣ оїе нїчї вѣрѣагїї, нїчї пѣвестеле, нїчї копїї, нїчї прїетенїї, нїчї слѣрїле Дѣмнеаваострѣ! Еї рѣѣ фрагїлор сѣї оаменї пѣмаї атѣчї пѣ вор фаче, кѣнд пѣ вор пѣтеа!

Атреїа шї чеа маї де кѣпѣтенїе прїчїнѣ есте пѣдїїнда де релїгіе. Ошїла ашїа есте фѣлѣт ка чеаа че пѣ кѣпѣтѣ

се не поатъ прецѣи. Тинеріи пострѣи дн-вацъ тѣлѣ; дар къдѣ сѣот каріи кѣпоок реліція? чеі маі тѣлді не шіс нічі элементеле еі. Ші ачѣаста тот аша ва фі кътъ времѣ невом дѣнеа де сѣстема де а да копѣлор едѣкаціе авасъ прѣн дн-вѣдѣторі каріи не кѣпоок реліція поасръ, іар не дн школі пѣвлѣче. Реліція есте о адѣнчѣме де днделѣнчѣне дѣмнезеаскъ. Еа есте пѣскѣтъ одатъ къ отѣл, ші ва фі кътъ ва дѣнеа неатѣл отенескъ. Кѣ кътъ стѣдіазъ чѣнева маі тѣлѣ темелїле еі, къ атѣт ле аѣлѣ маі солїде. Аша дар трѣ-вѣе сѣ стѣдіезѣ чѣнева тѣлѣ реліція, пѣлѣ сѣ кѣпоаскъ неапѣрата еі трѣвѣнцѣ ші вѣнеле че а фѣкѣт неатѣлѣ отенескъ. Дар апоі хлѣиторіи вострѣи не ші аѣ лѣват асѣ-тенеа остенеалѣ; чі еі ворѣескъ дѣн азѣте ші не ворѣеле алтора дншотрѣва реліціи, къ аша е мода. Че шіѣ деспре реліціе, аѣ кѣлес дѣн кѣрдїле врѣжташѣлор реліціоі, атѣта шіѣ еі деспре реліціе, кътъ ші деспре орѣднѣтїта сѣѣ дѣстїнаціа отѣлѣи.

Отѣл не есте шн прѣдѣкт ал днѣтѣм-пѣлѣрїи кѣтм вор некредѣнчѣшїи, чї есте не пѣтѣлѣт ванд'оперѣ а шарелїи теѣдер. Отѣл в'а фост дѣстїнат а трѣї ізолат ка о вѣтѣ сѣлѣватѣкъ, чї е днѣведерат пѣскѣтъ непѣтрѣ соціетате; дар о соціетате фѣръ леці е къ непѣтїнцѣ; дар історїа не дн-вацъ къ тоді леціиторїи аѣ днѣтемеїат ле-ціле лор не реліціе, фѣръ де каре леціле сѣлѣт фѣръ вазъ: непѣтрѣ ачѣеа а зїс ші Пѣстарх „Маі лесне ва зїді чѣневашї о четате дн аер, дѣкѣт о соціетате фѣръ реліціе. Кѣтре ачѣстеа есперїенца не дн-вацъ къ отѣл фѣръ реліціе, пѣдїн с'ар деосевї де вїте: аша сѣлѣт сѣлѣватѣчїи че с'аѣ гѣсїт рѣтѣчїнд прѣн пѣдѣрї, аша сѣлѣт

днѣкъ доѣ касте дн India каре вїеѣескъ ка вїтеле шї ка ачѣстеа, зїк, се днпрѣзѣт фѣръ деосевїре де тѣтѣ шї де тѣтѣ, де фратѣ шї де сор. Кѣтм, ма старѣа ачѣаста вор сѣ не скоацѣ хлѣиторїи де реліціе?! Дѣчї Дѣмнезеѣ кънд а фѣкѣт не ом дѣл-дѣї інстїнѣл соціал а трѣвѣт сѣї деа шї реліція. — Сѣ не днделѣцем: Дѣмнезеѣ, фѣкѣнд не ом, дакъ 'їа дат мїате шї дн-делѣцѣро на сѣ деосеваскъ днѣтре ал теѣ шї ал тѣѣ, днѣтре вїне шї рѣѣ; дакъ і а дат о вїе аплекаре де а 'шї къѣта вїнеле сѣѣ, шї тот деодатѣ трѣвѣнѣга де а вїе-дѣї дн соціетате: фѣръ дндоїалѣ Дѣмне-зеѣ а врѣт ка отѣл сѣ шї каѣте інтерескъ сѣѣ фѣръ днѣсѣ а вѣтѣтѣма вїнеле копоате-пѣлор сѣї, къчї адмїстрѣлеа Дѣмнезеѣ ар фї врѣт ка че къ непѣтїнцѣ; ар фї врѣт ка отѣл сѣ вїеѣвїаскъ дн соціетате фѣръ ка сѣ фї врѣт ка отѣл сѣ факѣт чѣеа че есте неапѣрат спре а форма соціетатеа. Дар, ка воїа сѣѣ леѣеа ачѣаста а лѣї Дѣм-незеѣ, прѣн каре отѣл се опреѣе де а 'шї къѣта інтерескъ сѣѣ къ паѣѣва ко-фрацілор сѣї, сѣ се поатѣ пѣзі шї прїа тр'ѣнѣса соціетатеа сѣ се поатѣ дѣнеа, Дѣм-незеѣ трѣвѣїа сѣ пѣїе шї шн днѣдема, шї 'а а пѣс ашеѣѣад платѣ ѣелор че о вор днѣдїні шї пѣдеансѣ ѣелор че о вор кълѣа де факѣт сѣѣ днѣтр'аскънѣс.

Кѣ реліція поасѣръ, сѣѣ кѣноцінѣга че о авем деспре Дѣмнезеѣ шї деспре вїпѣл къ ка-ре воїенѣе сѣ фїе днѣкїнат шї сѣлѣвїт, есте дѣла Дѣмнезеѣ, аѣлѣ чѣневашї стѣдїнд історїа не-атѣлѣ отенескъ шї сѣїнтелескрїптѣрї. Моѣт-ментеле історїи профане дн конѣлѣсѣїре къ аціографїи не аратѣ къ днѣтїа реліціе а поѣб-релор веки а фост моноѣтеїстѣл; дар къ не не-сїндїте вїтѣнд tradїціа маі тоате аѣ кълѣт дн

політеїзм. Din сф. скриптуръ кзпоащем къ о легътуръ, дичепънд дела фачере, се цине не дитрерзптъ дитре Христіанізм ші ледеа протопъринділор ші а врташілор лор а патриаршілор. — Dзмнезеѣ, ісворъл а тоатъ диделепчівнеа, асеменеа ачелві татъ диделент каре пѣ дѣ зпві копіл дивъдътѣра че се кзвіне зпві жпне де чпчп спрезече апі, пічі ачествіа чееа че с'ар потриві матърітѣді зпві вѣрват, дескоперіндъсе протопъринділор ші патриаршілор, ле а дат о леде патрала дестипатъ а дитемеіа соціетатеа domestікѣ фаміларъ. Ле дескопере къ ел зпѣл есте фѣкѣторъл черзлві ші ал пѣмдѣтлві, ші дп парте ал отълві фѣкѣт дѣпре асемепареа лві; къ ел кѣрпѣеде тоате прпн пропіа са; къ педепседе пѣкатъ ші рѣсплътеде къ віне фапта вѣпъ; — аратъ кѣм воіеде се фіе дпкпнат ші слъвіт сфпндпнд зпва а шаптеа спре слъжва са. — Дѣпъ кѣтева веакзрі, дела фачѣре неатѣл оменеск дпмѣлгпндъсе, деосевітеле семпндіі адѣпжпндъсе дп трѣп де падіе, челе маі тѣлте попоаре зпжпнд догмеле прпнчпале але реліціі прпмітпве ші кѣзжпнд дп політеїзм, дпкѣт ідололатріа се стрекрасе ші дп патріа ші фаміліа лві Авраам: Dзмнезеѣ се дескопері прпн Моісі евреілор ші, дитърпнд догмеле ші леціле патрале саѣ морале date протопъринділор ші патриаршілор, маі адъогъ ші алтеле церемоніале ші політпче, аналоде дппрецітъррілор времіі ші а локълві, меніте а адѣпа не врташіі лві Авраам, дпкпнъторі ла зп Dзмнезеѣ, дитр'о соціетате чівілѣ теократікѣ, ашезатъ дп тіжлокѣл неатърілор ідололатрпче спре а ле пѣтеа слъжві де модел, — Дпсѣжршіт соспнд плпніреа

вретілор превестітѣ де пророчі кѣнд маі тоате попоаръле лѣшіі кзпоскѣте се афла адѣпате сѣпт ачелаші скпптрѣ ал дпмѣтраділор романі; кѣнд неатѣл оменеск прпн кѣлѣторіі, рѣзвоаіе, комерціѣ, арте ші філософіе ажпсесе оарекѣм ла матърітате, дѣпре каре деосевітеле паціі ера капавіле а се дпфрѣді ші а форма дппрезпѣ о соціетате реліціоасѣ зпверсалъ, Ісѣс Христос, фіѣл лві Dзмнезеѣ, фѣгѣдѣт патриаршілор, пророчіт де пророчі ші ащептат де дрѣнді, вені дп лѣме ші, дѣпъ че а сфпндпт догмеле ші леціле морале дпн ледеа лві Моісі ші а лѣсат сѣ се десфпндезе челе церемоніале, віневестпнд воіа чеа дпн зртѣ а татълві череск, ка отѣл сѣ ізвѣаскѣ не Dзмнезеѣ маі прѣсѣс де тоате ші не апроапеле ка дпсѣшіі не сіне, дитемеѣ реліціа драгостіі вредпкѣ а адѣпа дитр'о тѣртѣ сѣпт зп пѣстор не тоате попоареле пѣтѣпѣлві. Дрѣпт ачѣеа Христіанізмѣл есте реліціа дпчепѣтѣ къ протопъриндіі, десволтатъ къ Моісі ші десѣвжршітѣ къ Ісѣс Христос, слъжпнд ледеа патриаршілор де прѣгѣтпре ла ледеа лві Моісі, ші ачѣаста ла а лві Христос — есте плпніреа зпві плап кроіт де Dзмнезеѣ дела фачереа лѣшіі!

Спре а не дпкредпнда кѣт віне а фѣкѣт неатѣлві оменеск Христіанізмѣл дпдрѣптѣнд пѣравзріле ші ажѣтжпнд чівіліаціа, ар трѣвві, стрѣмѣтѣндѣне дп трѣкѣт, сѣ дескрпм політеїзмѣл ші ідололатріа кѣ тоате неапѣрателе консеквенде зрѣте але лор; сѣ дпфѣдішѣм зп тавло адевѣрат де пѣравзріле че авеаѣ пѣгжпві дпапте де веніреа дп лѣме алѣві Христос прѣкѣт ші де вѣпа прѣфачере че аѣ лѣват ачѣесте пѣравзрі прпн дивъдътѣра лві Христос. Апоі,

кътънд дн презент, ар тревѣ съ трацем
ѣн паралел крѣдѣчос днтре чѣвѣлѣзація
ші тоатъ стареа цѣрѣлор свѣдѣсе ла вшорѣл
жѣг ал лѣи Христос шѣ днтре ачѣеа а по-
поарѣлор ла каре соарелѣ евангелѣи днкѣ
н'а рѣсѣрѣт. Дар нѣчѣ времеа нѣчѣ кадѣрѣл
ачѣстѣи дѣскѣрс нѣ не еартъ а фаче
ачѣаста.

(Ва зѣма.)

ДНПЪРТЪШРІ ДІН СФЕРА МЕ- ДИКЪ.

de Dr. Vasil.

(Бѣрмае.)

V.

Кѣм се хрѣпеск вѣтѣдѣле фѣтофаце
саѣ шѣжѣкѣтоаре де планте.

Ла пѣрере прочѣсѣл пѣтрѣреѣ се аратъ
дн вѣтѣдѣле фѣтофаце кѣ тотѣл алтѣелѣл,
алор органе мѣстѣитоаре сѣнт маѣ компѣсе
ші алор хранѣ кѣстѣ дѣн веѣтабиле че
дѣпѣ алор масѣ де кѣпетѣне дѣн фоарте
пѣдѣн азот. Аша дар се поате пѣне дн-
тревареа: дѣн че матерѣи се пашѣ дн вѣ-
тѣдѣле ачѣстеа сѣжѣцеле дѣн каре сѣ се
дѣсѣолте а лор органе? Ла ачѣастъ дн-
треваре се поате рѣспѣнде кѣ дѣстѣлѣ
сѣгѣранѣдѣ. Черчетѣрѣлехѣмѣченеадѣвереск,
кѣм кѣ тоате пѣрѣдѣле де планте, че сѣлѣ-
жѣск вѣтѣдѣлор де хранѣ, дѣн оаре каре
пѣрѣдѣ копѣстѣтѣтѣве, че сѣнт богате де
азот, шѣ чѣле маѣ овѣчѣвѣте еспѣрѣиѣнде не
dovedesk, кѣмкѣ вѣтѣдѣле спре алор дѣ-
пѣре шѣ пѣтрѣре днпрѣвѣнда кѣтѣмеѣ аѣ
кѣ атѣта маѣ мѣкѣ трѣвѣиѣндѣ де ачѣстеа
пѣрѣдѣ плантаре, кѣ кѣт эле сѣнт маѣ
богате де матерѣи че дѣн дн сѣне азот,

дѣпселе нѣ се пот хрѣпѣ кѣ матерѣи, дн
каре ачѣлеа пѣрѣдѣ, лѣпсеск. Ачѣстеа про-
дѣпте а плантелор се афлѣ маѣ кѣ деа
дѣпсѣл шѣ дн мѣлѣдѣме фоарте маре дн
сѣтѣжѣдѣле вѣкателор, дн фасоле, лѣпте,
мазѣре, дн рѣдѣчѣнеле шѣ дн свѣкрѣле
плантелор де грѣдѣнѣ (легѣтѣи) шѣ нѣ лѣп-
сеск нѣчѣ днтро плантѣ, нѣчѣ днтро парте
а лор.

Ачѣстеа матерѣи дѣитоаре де азот нѣ-
трѣитоаре се пот рѣдѣче днтрѣ тот ла трѣи
матерѣи, че дѣпѣ днсѣшѣмеа са дѣн афарѣ
се пот вшор осѣвѣ зна де алта. Дѣлѣ дѣн
еле сѣнт топѣвѣле дн апѣ, а трѣѣа нѣ се
топѣде. Деакѣ лѣсѣм свѣкрѣ де планте
проаспѣте сѣ стеа, атѣчѣеа дѣпѣ врео
кѣтева мѣнѣте се аратъ о дѣспѣрѣдѣре, а-
дѣкѣ се дѣспарте ѣн шѣзѣтѣжѣнт (дрожде)
цѣлатѣнос, де оѣдѣе верде колорат, каре
кѣ зѣмѣлѣ, че топеск матерѣа колорѣ-
тоаре ласѣ днѣрѣпѣт о матерѣе чѣпѣшѣе.
Ачѣст шѣзѣтѣжѣнт естѣ кѣпоскѣт спѣдѣе-
рѣлор сѣвт пѣмеле де фѣлѣнѣ шѣзѣтѣжѣн-
тоасѣ верде а свѣкрѣлор плантаре. Шѣ
ачѣаста естѣ зна дѣн дѣитоареле де азот
мѣжѣлоаче хрѣпѣитоаре а вѣтѣдѣлор, шѣ се
пѣтѣдѣе фѣврѣнѣлѣ плантарѣ. Сѣкѣл ѣер-
вѣлор естѣ богат де ачѣастѣ парте коп-
стѣтѣтѣвѣ, еа естѣ дн маре кѣтѣме дн
грѣвѣцеле де грѣѣ кѣрат, шѣ дн тоате сѣ-
тѣжѣцеле вѣкателор (чѣреале) шѣ се пѣте
скоате дѣстѣл де кѣратѣ дѣн фѣлѣна де грѣѣ
прѣн о операѣѣе мѣханѣкѣ. Дн ачѣастѣ
старе се пѣтѣдѣе Клеѣѣ (colla gluten).

Прѣкѣм се аратъ дѣн модѣл днфѣ-
дошерѣи сале, фѣврѣна плантарѣ нѣ се то-
пѣде дн апѣ, де шѣ нѣ не пѣтем дндоѣ,
кѣмкѣ еа дн планта вѣе трѣвѣе сѣ фѣе
фост топѣтѣ дн свѣкѣл плантеѣ, дѣн каре

дѣла саѣ деспърцит, ка ши фибрина сѣпцелѣи маї тѣрзиѣ. Adoа матеріе цїтоаре де азот ши хрѣнїтоаре есте топїтъ дп сѣкѣл плантелор, ши пѣ се деспарте де ел дп стѣмпѣрѣтѣра обїчївїтъ, чї пѣмаї деакѣ се ва дпфервїпта пѣлѣ ла фервере. Деакѣ сѣкѣл де планте сторс, маї вѣртос чел де кїл, де спаргѣ, де кѣлѣрабе, де напї ш. а. дичепа а ферве, атѣпчаа се паще кїар (coagulum) че пѣ аре нїчї о осевїре де ачела че ам вѣзѣт маї сѣс кѣ се паще дїп зѣрѣл сѣпцелѣи, ши ачест кїар се пѣтѣде алвѣтїпѣ плантарѣ; ачест трѣп се аолѣ дп о емпїентѣ пѣлѣтїме дп вѣеле сѣтѣпѣде, дп пѣчї, мїгдале ши алтеле дп каре дп лок де амїлѣл (дпѣтѣрсалѣ) вѣкателор се аолѣ олеїѣ ши грѣсїме. Атреїа матеріе цїтоаре де азот ши хрѣнїтоаре, че плантеле продѣк есте кашеїпа плантарѣ (матеріе кѣшоасѣ) се аолѣ маї кѣ deadїнсѣл дп сѣтѣпѣтеле де тазерѣ, лїпте ши фасоле; ачѣаста есте ка ши алвѣтїпа плантарѣ дп апѣ топївалѣ, се деосевѣде дпсѣ де ачѣаста.

(Ва зрѣа.)

ЪН ПРОЙЕКТЪ ДЕ МЪЛТ ДОРИТ.

Домпѣле ши фрате! Кѣ ачест прїлеж, цїїндѣте маре рѣвнїтор пѣптрѣ лѣдїреа цїїндѣлор ши а лїтератѣрїї ромѣне, пѣ лїпсеск ате рѣга ши еѣ де зпа. Кѣпоскѣт ддї есте Dsmїтале, кѣ кѣрѣїле ромѣнецїї аѣ пѣдїнїкѣ третере: Прїчїнїле ачѣестѣї дппїедекѣрї спре лѣтїнарѣ п'ам де че сѣ дї ле дпшїрѣ, вѣ ле цїї маї вїне декѣт мїне. Нѣ дптр'атѣта пѣплѣчереа спре четїт дппїедекѣ лїтератѣра поастрѣ, дп кѣт о дппїедекѣ сѣрѣчїа ши

мїла дѣпѣ ванї, каре сѣї деа пѣ кѣрѣї. Мѣлцї сѣпт карїї воеск сѣ чїтеаскѣ, дпсѣ п'ав ванї кѣ че сѣ ши кѣмпере, ши аної нїчї вїблїотечї пѣ сѣ аолѣ, знде ар пѣтеа кѣпѣта пѣ сѣкѣртѣ времѣ vro карте сѣ чїтеаскѣ. Сѣпт алдїї іар, каре аѣ ши ванї; дпсѣ маї вѣкѣрос се ласѣ фѣрѣ кѣрѣї, де кѣт сѣ деа дїп тѣлї 'ши врѣп вап пе еле; аша сѣфере падїа поастрѣ пѣлѣпгѣтѣ рѣѣ ши алт рѣѣ, кѣ дїп прїчїнїле ачѣестѣа чеа маї маре парте а Ромѣнїлор рѣтѣне тот цѣртѣрїтѣ дптре зїдѣрїле дптѣпечїмеї, де знде пѣ поате зѣрї нїчї о разѣ а лѣчїндѣлѣї адеѣтѣр. Спре вїндекареа зпора ка ачѣестѣа еѣ пѣ сокотеск сѣ фїе, пѣптрѣ пої алта маї вѣпѣ, декѣт рѣдїкареа де фѣндѣцїї, дїп але кѣрора венїтѣрї сѣ сѣ тїпѣреаскѣ пе тот апѣл кѣрѣї, ши саѣ дп чїпсте саѣ пѣтѣ пред фоарте багател сѣ сѣ дппѣрѣцїе п'дптре ромѣнї. Децї ши еѣ дїп партеа пѣлтор ромѣнї, каре дореск ачѣаста, дп пѣтѣеле фїїтоареї тїперїтї те рог, фрате, кѣ чеа маї маре фервїндеалѣ, ка пѣптрѣ дѣнса сѣ се пѣїе дп лѣкѣраре о сѣвскрїпцїе, прївїтоаре спре ачѣест сѣдѣршїт, прїп каре ванїї каре с'ар адѣпа сѣ сѣ пѣїе дѣпѣ орѣдѣвѣала ванїлор сѣрѣчѣцїї сѣв грїжа ши респонзавїлїтатѣн зпїї кѣратор пе кашѣтѣ, ши кѣ кашѣта сѣ сѣ тїпѣреаскѣ кѣрѣї сѣв оаре че дїрекцїе.

Де с'ар адѣпа (спре каре пѣлт ар ажѣта ши газета Domnїї тале) врео сѣтѣшорѣ, іатѣ кѣ атѣпчї пѣмаї дїп довѣндалор с'ар пѣтеа тїпѣрї пе тот апѣл кѣтѣ о карте, че пѣмаї пѣ 9 крї в. в. де с'ар вїнде (де с'ар да дїп еле о парте ши пѣ чїпсте пе ла школеле орѣшенѣцїї) с'ар маї дпѣрї капїталеле дїп времѣ дп

време къ кѣтева сѣтѣе шѣ аша дѣтр'о
вѣрдере де оаре къдѣ анѣ фоарте с'ар пѣ-
теа дѣмѣри капиталъ впеѣ фѣндѣдѣѣ
ка ачеѣѣа, че с'атѣнде де интересъ наѣдѣ
ромѣвпѣдѣ дѣтрѣдѣ.

Дѣтр'о дѣтѣмпларе аша де фавора-
вѣлѣ, ка ачеастѣ рѣгѣмпѣнте а маѣ мѣлтор
ромѣвнѣ кътрѣ Domniata сѣ шѣ довѣндеаскѣ
дорѣта реалѣзаре атѣпчѣ зѣк, подѣ сѣвѣскрѣе
шѣ сѣвѣ пѣтеле меѣ ф. 100 в. в. адѣкѣ
зна сѣтѣ фѣорѣнѣ в. в., че сѣнт гата мѣ-
нар кънд аѣ жертѣѣ пѣнтрѣ зна ка аста.

Сѣрѣчѣа.

Сѣре сѣрѣпѣреа ачестѣвѣ рѣѣ амар,
мѣжлокѣ маѣ пѣтернѣк есте а депрѣнде
не копѣ неавѣдѣ де мѣчѣ ла лѣкрѣ шѣ вре
о мѣестрѣе каре сѣ кавѣтѣ, шѣ къ каре
сѣ поатѣ трѣ дѣ вѣадѣ, ѣар пѣ дѣпѣ че
неавѣдѣ шѣ аѣ келѣтѣт маѣ тоатѣ тѣперѣдеа
шѣ жѣмѣтате дѣн вѣадѣ дѣ трѣндѣвѣе,
атѣпчѣ сѣ ле маѣ помѣнеаскѣ де зн траѣѣ
лѣкрѣчѣос шѣ фолосѣтор семѣнѣлор сѣѣ.
Дѣн копѣлѣрѣе трѣвѣвѣсѣ лѣате шѣсѣрѣ, прѣн
довѣдѣтѣрѣ, лѣкрѣ, пѣртѣрѣ вѣне, шѣ мо-
ралѣ; аша сѣ прѣгѣтѣше о вѣадѣ тѣкнѣтѣ
шѣ фѣрѣтѣ де рѣле аватѣрѣ. Полѣдѣа антѣ-
кѣтѣдѣ шѣ а тоате наѣдѣле де актѣм аѣ
пѣвѣлѣкат лѣдѣ дѣ фаворѣм неавѣдѣлор шѣ
пѣдепсе аспре ла трѣндѣвѣе шѣ лѣневѣре.
Еѣдѣптенѣ пѣ сѣферѣа ла дѣншѣѣ нѣчѣ чер-
шѣторѣ нѣчѣ вагабонѣѣ. Елѣнѣѣ фѣкѣврѣ дѣ-
дементѣ дѣтокѣрѣѣ тот пѣнтрѣ ачест лѣ-
крѣ. Омер череа сѣ се скоадѣ лѣнешѣѣ
дѣн чѣпстѣле шѣ авапѣтаѣѣле содѣегѣдѣѣ. Лѣ-
дѣле лѣѣ Лѣкѣрг пѣ сѣферѣа сѣпѣвшѣ не
фолосѣторѣ. Солон дѣ ѣгѣонѣа ка не нѣше
гѣрѣ че дѣ ера о сарчѣвѣ. Платон дѣ а-

лѣнга дѣн репѣвѣлѣка са не чершѣторѣ. Бр-
машѣѣ лѣѣ Константин чѣл mare da пѣтере
ла четѣдѣенѣ сѣ опрѣеаскѣ не чершѣторѣ,
шѣ сѣѣ дѣе ка нѣше ровѣ аѣ сѣѣ.

Мошѣѣ, Маѣѣ.

Сѣнт маѣ ла 2600 de anѣ de кънд
сѣрѣеазѣ ромѣвнѣѣ мошѣѣ. Не ла 755
дѣанѣте de I X. Ромѣлѣ, дѣтѣѣл рѣе
ал Романѣлор, дѣпѣ че zidѣ Roma, десѣрѣдѣ
тот пѣпорѣл дѣ доѣ класѣ: маѣорес (маѣ
вѣтрѣнѣѣ), ѣвнѣорес (маѣ тѣперѣѣ). Чѣѣ маѣ
вѣтрѣнѣѣ кѣрѣмѣѣѣѣ статѣл къ соатѣл, чѣѣ
маѣ тѣперѣѣ къ арѣтеле. Сѣре чѣпстеа а-
честор доѣ класѣ de локѣиторѣ, шѣ сѣре
адѣчереа амѣнтѣ de вравѣреле лор, Ро-
мѣлѣ прѣнѣшѣѣ шѣ не ачеастѣ лѣпѣ; Маѣѣс,
шѣ не чеа зрѣтѣоаре: ѣвнѣѣс, не каре
ворѣе ромѣвнѣѣ ле рѣстекѣ: мошѣѣ, dѣн маѣѣс,
адѣкѣ маѣ mare, маѣ вѣтрѣдѣ, шѣ: жѣне,
dѣн ѣвнѣѣс; маѣ тѣлѣр, маѣ жѣне.

Romulus in partes distribuit duas populum.
Hinc sua maiores posuere vocabula maio.
Iunius est juvenum; qui fuit ante, senum.
(Ovid. Fast V, VI.)

Дѣтр'ачеастѣ лѣпѣ сѣрѣва romanѣѣ шѣ
лѣмѣрѣѣѣле пѣмѣте дела Рѣмѣѣс, фрателе
лѣѣ Ромѣлѣс, сѣрѣвѣтоаре дѣтемѣѣатѣ де
ачеста сѣре дѣкѣнарѣа шѣ помѣнѣреа рѣ-
посатѣлѣѣ сѣѣ фратѣ (manibus et umbręe
fratris), шѣ сѣ дѣнеа дѣ лѣзна лѣѣ маѣѣ,
трѣѣ зѣле. Ла дѣчѣпѣтѣл лѣѣ маѣѣ, roma-
нѣѣ сѣрѣва не Флора, zѣна флорѣлор, дѣ-
коронатѣ къ о вѣзѣнѣ de флорѣ шѣ дѣ
мѣжлѣ дѣндѣ корѣл дѣдѣстѣлѣрѣѣ. De ачѣ
се траг шѣ ла ромѣвнѣѣ пѣпѣ актѣм атѣте
жѣкѣрѣ шѣ церѣмонѣѣ, прѣа пѣдѣн чева ре-

формате, дъпъ кърса тимпъримор, ши а дотъмплъримор, дн 1746 де ані дн а-честе дърї.

Epidemia дорждереї

Фаче акъм дн содіетате піще репезї дна-інтърї, ка о холеръ недоржднатъ ши лі-пічіоазъ. Астъ молеѣтъ с'а івіт дн тим-пърїме честе маї повъ, ши каде маї тълт не тіперїї домлішорї дн кът ді фаче пестферїдї. Чїне кад ла астъ воамъ, се къспек сь іа дн рѣс орї че ворвъ авд орї чїтеск, кіар ши шїїнд кь кад дн пері-колъл де а фї сокотїдї де перозї, тондї, ши першїнадї. Атът ді дпнеакъ пе джшїї пофта де а се пьреа істедї, фъръ дѣх, ши ідеадї, фъръ дпвѣдътъръ ши шї-їндъ! Ла ачеастъ патїмъ тжршавъ, док-торїа чеа маї вїндекъчіоасъ есте ка 12 чеасърї пе зі сь се пзіе ла лѣкръ, некон-тенїт ши серїос, ла вре о неапъратъ тѣккъ, ши кь страшнїкъ дпгрїжіре. Пе вртъ сь петреакъ кь оатенї дпделепдї, дпгрїжінд деспре пьртърїме, морала ши кълтѣра мїн-дїї лор. Аша ва скьпа лѣмеа де ачеастъ epidemicе врждіоасъ,

Мордї дїн ведїе.

Дъпъ сокотеле дн тѣлцї ані, с'а афлат кь пе ан чел пѣдїн дїн зече мордї зпъ моаре де ведїе; зп копїл дїн зече моаре дїн реаоа кьтаре а пьрїндїлор ведїї; о а зечеа вїтъ моаре дїн вьтъїме слвцїлор ведї; зп а зечеле гръзпте, спїк, ши рѣдъчїпъ піер дїн релеле дпгрїжірї,

ши прїн зртаре о а зечеа парте дїн про-дѣктеле зпѣї дърї. Дака с'ар хотъръ десфїїндареа ачестеї зечїзеле непорочїте, вїндекареа ар фї атѣчї а се стърпї дптре-вїїндареа ракїзлї.

Мѣжкърї націонале.

Шї мѣжкареа стъ сѣнт тіранїа модеї. Португезїї веки ши Аркадїї се пьтреа кь гїндъ; Атенежїї кь смокїне; Тїрїнтїї кь мере; Індїї кь трестїї; Карманїї кь паїе; Меодїї ши Савроматїї кь меїѣ; Немдїї веки кь мере пьдѣреде ши кь лапте акрѣ. Ши се скжрвїїаѣ де карне. Мѣлте попоаре ориен-тале ши акъм сь дпдоржднеазъ де а тѣлка лапте, зпт, легѣтї, ши поаме дѣлчї.

(Din Țării.)

ПОЕТЪЛ АМОРЕЗ.

(Дъпъ Хаїне)

Пестѣ а тьреї дертї тькѣте
Стегъл попдїї с'а лѣдїт,
Лзна прїн пьорї стръвате,
Ында тьреї а грїт:

Доар' а невзпїт кьтаре,
Сеаѣ е' доар'н аморат?
Кьчї прїведе де одаѣ
Шї воїос ши сѣпърат!

Зїмвїнд дпсѣ лзна зїче:
Треї апасъ п' ачел вїет:
Шї невзп ши аморез е,
Пестѣ ачестеаї ши поет.

Jos, Mány.